

DJECA I NOVI MEDIJI

Poštovani roditelji!

Pronaći svoj put kroz labirint novih medija nije uvijek lako, a djeci je to još i teže. Djeca ne bi trebala prerano početi koristiti nove tehnologije. Za djetetov zdrav razvoj važno je omogućiti mu da se slobodno igra, puno kreće i dovoljno spava. Uvođenjem novih medija u svoju obitelj, budite svojoj djeci kompetentan i odgovoran vodič. Vaš stav i ponašanje u odnosu na medije odražava se i na vaše dijete, stoga pokušajte pronaći pouzdane izvore informacija. Odvojite vrijeme za zajedničko istraživanje mogućnosti svijeta novih tehnologija.

Kada koristiti elektroničke uređaje?

Djeca su znatiželjna bića, gledajući kako njihovi roditelji, braća i sestre koriste elektroničke uređaje, žele ih i sami iskušati. Međutim, mala djeca su potpuno otvorena za medijske sadržaje, kako pozitivne, tako i one negativne. Upravo je to razlog zašto vi kao roditelj trebate voditi svoje dijete kroz labirint velikih mogućnosti novih medija i tehnologije te ih poučiti pravilima korištenja.

Nema dokaza da korištenje čak i najedukativnijih medijskih sadržaja ima bilo kakve pozitivne učinke na djecu mlađu od 18 mjeseci. Međutim, postoje mnogi negativni učinci uporabe medija za djecu te dobi, kao što su: nedovoljna pokretljivost uzrokovana sjedenjem pred ekranima, problemi s koncentracijom, problemi spavanja zbog konzumiranja previše medijskih sadržaja i stimulansa te izloženosti plavom svjetlu. Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) preporučuje ograničavanje ili izbjegavanje korištenja medijskih sadržaja djeci mlađoj od 5 godina, ograničavanje provođenja vremena pred ekranima, poticanje kvalitetnog sna te aktivnog igranja. Ovo su važne smjernice koji mogu pomoći vašoj djeci da odrastu u zdrave odrasle osobe.

Djeca mlađa od 2 godine
uopće ne bi trebala provoditi vrijeme pred ekranima.

Djeca u dobi od 2 do 5 godina
ne bi trebala provoditi dulje od **jednog sata** dnevno
ispred ekranu.

Djeca starija od 5 godina:
dodajte **deset minuta** vremena pred ekranom
za svaku godinu djetetove starosti.

Kada imate vremena medije pratite zajedno s djecom, tako da ih možete voditi kroz sadržaje te razgovarati o onome što vide. Mediji se ne bi trebali koristiti kao dadilje te tijekom obroka ili prije spavanja. Djeca moraju naučiti jesti svjesno kako bi izbjegla loše prehrambene navike i bolesti povezane s njima u odrasloj dobi. Budite svjesni da plavo svjetlo s ekrana može ometati san, stoga izbjegavajte puštati djeci prije spavanja crtić, radije se odlučite ispričati im priču za laku noć.

Kako koristiti nove medije s djecom?

Djeca danas odrastaju kao "digitalni urođenici", a medijski sadržaj ugrađen je u njihovu svakodnevnicu. Suočavaju se s medijima bez straha i vrlo brzo uče kako koristiti električne uređaje. Lako je zamijeniti tu lakoću s medijskom kompetencijom. Posjedovati medijske kompetencije znači imati sposobnosti odgovornog i kritičkog korištenja medija te kako razumjeti medijske sadržaje. Djeca sve to tek trebaju naučiti, a vi ste kao roditelj njihov najvažniji partner na tom putovanju. Nemojte čekati, započnite medijsko obrazovanje u svojoj obitelji od trenutka kada djeca počinju koristiti električne uređaje. Sve ono što se nama odraslima čini jasno i razumljivo samo po sebi, djeca moraju naučiti. Na primjer, djecu možete naučiti kako razlikovati reklame od drugih sadržaja. Odvojite vrijeme za aktivno gledanje televizije s vašim djetetom, budite spremni razgovarati o sadržaju, odgovarati na pitanja te se pobrinite da i dijete pravilno razumije sadržaj. Ograničenja u korištenju medijskih sadržaja su važna, ali ne zamjenjuju roditeljsku prisutnost. Jedan od temelja medijskih kompetencija je sposobnost ispravnog i inovativnog korištenja medija te poticaj na kreativno izražavanje. Djeca se vole izražavati uz pomoć električnih uređaja. Upravo je to dobar pristup i odličan način za poticanje medijskog obrazovanja u vlastitom domu. Budite kreativni zajedno s vašim djetetom, zabavite se, što će vam stvoriti ugodu i ostaviti drage obiteljske uspomene.

Zajednički koristite medije

Istražujte zajedno s djetetom svijet medija, razgovarajte o njima, pokažite interes se za ono što vaša djeca rade online čak i kad su zrelije dobi.

Budite kreativni

Koristite medije za stvaranje novih sadržaja na kreativan i aktivran način, s uređajima ili bez njih.

Osigurajte sigurno okruženje

Svakako postavite roditeljski nadzor na sve svoje uređaje.

Budite uzor

Djeca oponašaju vaše ponašanje. Razmišljajte o korištenju medija u vašoj obitelji i ograničite ga. Ne koristite elektroničke uređaje tijekom obroka te tijekom igre sa svojom djecom.

Potaknite odgovornost

Razgovarajte o "digitalnom građanstvu", potaknite djecu na odgovornost pri korištenju interneta. Razgovarajte o online nasilju, skrenite djeci pozornost da za virtualne aktivnosti na internetu mogu snositi posljedice u stvarnom svijetu.

Koje bi nove medije djeca trebala koristiti?

Postoje mnoge prednosti aktivnog i konstruktivnog korištenja novih medija. Djeca su u mogućnosti steći nove vještine, učiti strane jezike i zadovoljiti svoju značajku. Prilikom stvaranja medijskih sadržaja za djecu, razvojne karakteristike i potrebe djece ne bi se nikako smjeli zanemariti. No, nisu svi medijski sadržaji dobri, osobito za mlađu djecu. Velik broj je onih koji se predstavljaju kao edukativni sadržaji, ali stručnjaci preporučuju samo rijetke. S razvojnog stajališta, ono što djeca vole i što ih privlači, nije nužno za njih i najbolji izbor. Na primjer, brzi pokreti i glasni zvukovi mogu imati negativne učinke na sposobnost koncentracije te poremećaje sna. Stoga je važno da pažljivo odaberete sadržaj za djecu. Odlučite se za programe i igre koje potiču značajku i kreativnost djece te stjecanje novih vještina. Postoje dobri mrežni izvori koji vam mogu pomoći u pronađenju kvalitetnih medijskih sadržaja i aplikacije primjenjenih djetetovoj dobi, na primjer Common Sense Media.

Sadržaj primjeren dobi

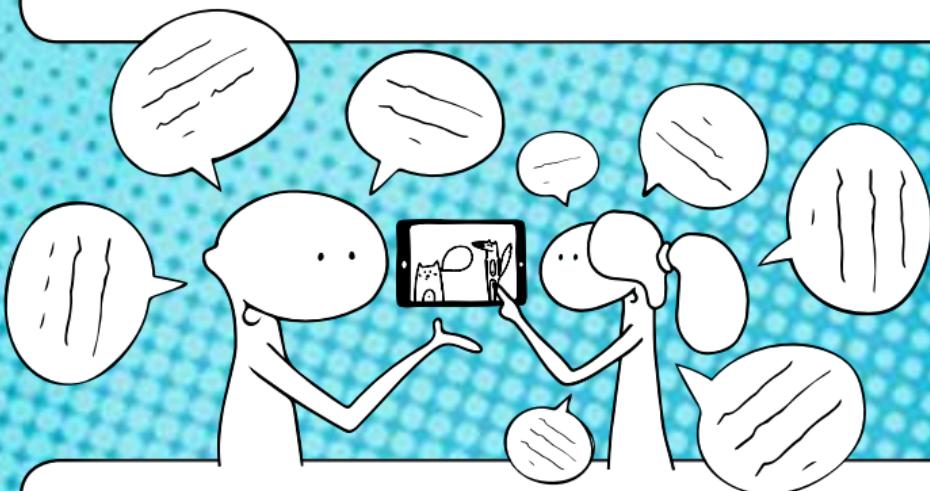
Pobrinite se da vaše dijete koristi sadržaje i aplikacije primjerenе dobi za gledanje, igru ili komunikaciju. Obratite pozornost na dobne oznake sadržaja.

Potražite visokokvalitetni edukativni materijal

Koristite pouzdane izvore i certificirane sadržaje.

Potaknite kreativnost

Odaberite igre i aplikacije koje omogućuju poticanje kreativnosti.

Budite prisutni

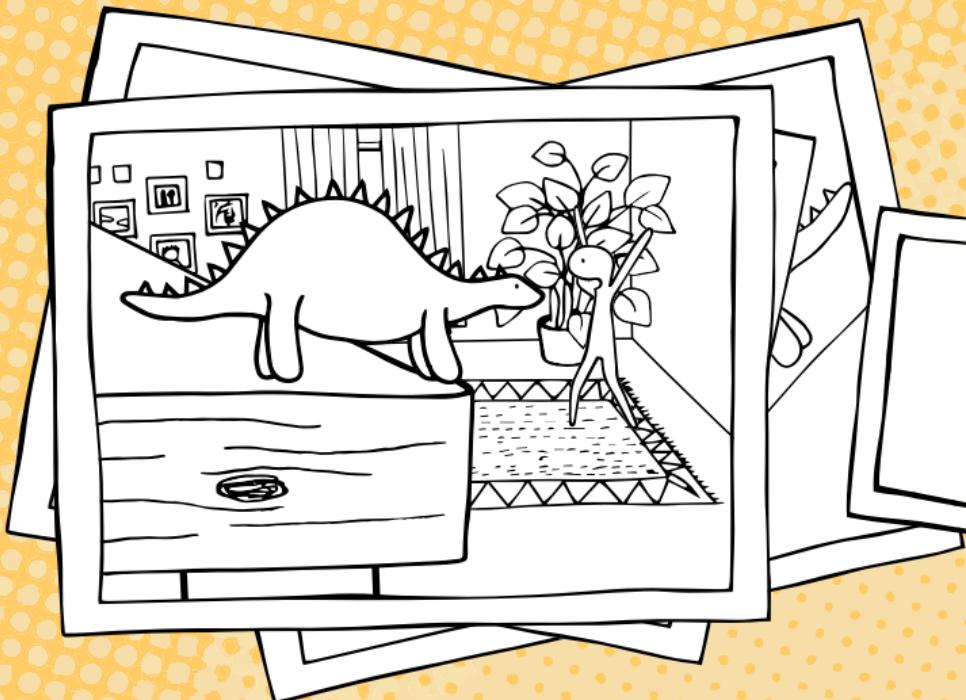
Mlađa djeca bolje usvajaju uče iz medija kada dijele iskustvo s odrasloim osobom.

Ograničite vrijeme,
pojasnite sadržaj
i osigurajte uređaje!

Ideje za kreativno korištenje medija kod kuće – potičite kreativnost koristeći se fotografijom!

1. Poigrajte se s perspektivom. Držite ili postavite nešto malo, na primjer figuricu dinosaura blizu kamere i postavite dijete da stoji daleko, fotografirajte. Mali objekt dinosaura će na fotografiji postati veliki! Pokušajte i drugo, na primjer neka dijete drži „ogroman“ komad voća. Zajedno razmislite i pokušajte s vlastitim idejama.

2.

Fotografirajte dijelove tijela članova obitelji, primjerice krupni kadar ruke, očiju, prstiju, koljena... Ispišite ili ih pogledajte na računalu te pokušajte zajedno pogoditi kojem članu obitelji pripadaju.

3.

Otiđite u knjižnicu i pronađite knjige o fotografiji. To može biti foto-umjetnost ili fotografije o stvarima koje vi i vaše dijete volite, na primjer, krajolici, ljudi iz različitih dijelova svijeta ili konji. Zajedno s djetetom listajte knjigu i razgovarajte o fotografijama. Možete pokušati napraviti knjigu sa svojim vlastitim fotografijama.

4.

Napravite igru pamćenja s fotografijama vaše obitelji. Zagledno s djetetom fotografirajte članove obitelji, prijatelje ili predmete u kući te oko nje. Ispišite ih, izrežite. Zaigrajte igru pamćenja zajedno!

Više informacija i kreativnih ideja
za fotografiranje s djecom
možete pronaći na našoj web stranici
www.eduskills.plus/media

Linkovi na zanimljive web stranice:

Djeca medija:
<http://www.djecamedija.org>

Portal za razvoj medijske pismenosti:
<http://www.medijskapismenost.hr>

Portal fotografija.guru:
<http://www.fotografija.guru>

EduSkills+
Media

Sufinancirano sredstvima
programa Europske unije
Erasmus+

